

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoE/14/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514202896
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8514202896.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Advocate, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému D. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX, o vymoženie 917,55 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 5Er/303/2014-36 zo dňa 08.12.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e sa uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, Exekútorový úrad Bratislava zo dňa 21.02.2014 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej u súdneho exekútora pod sp. zn. EX 7952/2014 zamietol.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 1 ods. 2, § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 52 ods. 1, 2 § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Konštatoval, že oprávnený podal exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie 917,55 Eur s príslušenstvom na základe právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 03219/12, ktorý dňa 30.07.2012 vydal Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s.. Súd pred udelením poverenia preskúmal žiadosť o udelenie poverenia, návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, exekučný titul, priloženú zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu a zistil, že oprávnený s povinným uzavreli dňa 30.08.2011 zmluvu o úvere č. 706100159, na základe ktorej poskytol oprávnený povinnému úver. Zo zmluvy o úvere je zrejmé, že sa jedná o typovú (adhéznú, formulárovú) zmluvu, ktorú nemohla povinná ako spotrebiteľ ovplyvniť. Podobne i rozhodcovská zmluva má povahu formulárovej zmluvy, ktorej obsah druhá strana nemá možnosť meniť a ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania dohôd rovnakého druhu a neurčitého počtu. Rozhodcovská zmluva je spísaná na samostatnom liste papiera, teda má formálne charakter rozhodcovskej zmluvy a netvorí súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Taktiež znenie dohodnutej rozhodcovskej zmluvy zodpovedá požiadavke § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, keď nevyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s veriteľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Napriek tomu súd túto rozhodcovskú zmluvu považuje za neprijateľnú podmienku, a teda za neplatnú, a to z dôvodu, že nespĺňa podmienku individuálneho dojednaní. Takéto dojednanie podľa názoru súdu dosahuje intenzitu hrubého nepomeru zmluvnej podmienky v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s príslušnými ustanoveniami najmä § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej neplatnosť. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované ustanovenia súd postupom podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu rozporu exekučného titulu so zákonom.

Uznesenie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. Namietal, že prvostupňový súd nesprávne právne posúdil vec, keď na správne zistený skutkový stav nesprávne aplikoval právny predpis. Na zistený skutkový stav súd správne aplikoval § 45 zákona o rozhodcovskom konaní, pretože pri skúmaní materiálnej stránky exekučného titulu môže súd skúmať hmotnoprávne predpoklady (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Nemôže však skúmať samotné rozhodcovské konanie. V rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu. Aplikovaním ustanovenia § 45 zákona o rozhodcovskom konaní súd ukrátil účastníkov o ich práva a to hlavne o právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Postupom súdu došlo k nahradeniu konania o žalobe o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Odvolateľ taktiež poukázal na nedostatočne zistený skutkový stav prvostupňovým súdom, keď súd konštatoval, že nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva. On však uzatvára samostatné rozhodcovské zmluvy a v niektorých prípadoch sú rozhodcovské zmluvy obsiahnuté v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Súd to však nezisťoval a zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Zákonný sudca podanému odvolaniu v súlade s § 374 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) nevyhovet.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci kompetencií podľa § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 ods. 1, O.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne prvostupňový súd aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy. Najvyšší súd už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo 146/2011 najvyšší súd judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný“. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011.

Právna veda na tento problém reaguje Kristiánom Csachom: „Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu „vnúti“ štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami“ (Štandardné zmluvy, str. 214, Vydavateľ Aleš Čeněk).

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy (30.08..2011) sa neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Pokiaľ odvolateľ poukázal na to, že rozhodcovská zmluva bola v tomto prípade samostatná a individuálne dohodnutá a účastníci ju uzatvorili slobodne a po zvážení všetkých náležitostí, tak k tomu odvolací súd poznamenáva, že rovnako ako samotná zmluva o úvere aj rozhodcovská zmluva sú spísané na predpísanom tlačive, ktorého obsah nemohol dlžník ovplyvniť a musel sa mu podriaďiť.

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj na za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy odvolací súd vidí tiež v geografických dôvodoch v zmysle judikatúry súdneho dvora C-240/98 - C-244/98 Oceano grupo editoriale. Neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť takmer 381 km (O. - Y.) na rozhodcovské konanie je odradzujúca.

Vo svetle uvedených záverov správne prvostupňový súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora európskej únie C-243/08 Pannon).

Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája

1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higinsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú zmluvu nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne vrátane osvojenia si dôvodov (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Ani odvolací súd nie je presvedčený, že by sa mal vykonať predložený rozhodcovský rozsudok. Práva oprávneného nie sú týmto rozhodnutím v súvislosti s prelomením zásady res iudicatae nijako dotknuté.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.